

Primaverdi

Als vaste structuren niet afdoende zijn

Zo bijna aan het eind van het gebruikte jaarcijfer 2023 gaan we een nieuw jaar in, 2024 geheten. Leeftijd is maar een getal en bij een jaartal is dat niet anders. Het helpt ons de tijd te vangen in cijfers en structuren.

“We zijn al weer druk met het nieuwe jaar”..... Ja, dat zijn wij ook. Jaarplannen in print, strak uitgewerkt.....waarvan je nu al weet dat ze na een paar maanden de shredder in kunnen. Of ze moeten zo ‘hoog over’ zijn geformuleerd dat ze een multi-interpretabel “altijd goed” format hebben. Overgangsjaren die de dynamiek aangeven van onze tijd, leiden onophoudelijk naar nieuwe overgangsjaren. Zoeken naar structurele afspraken en plannen die, terugkijkend, er telkens toch weer niet kwamen of net even anders liepen.

Zo worstelen we ons door telkens terugkerende ambities en de ons aangeleerde, houvast gevende marsroutes. Dat biedt structuur. Wellicht in de vorm van wat rust of richting in deze nou niet echt florissante wereld om ons heen. Mogelijk zijn de ambities en marsroutes nu belangrijker dan het al dan niet SMART geformuleerde doel. De weg ergens heen is belangrijker dan het bereiken van het eindpunt? En zo meer van dat soort wetenswaardigheden en wijsheden als onvolledige verantwoording voor de diffuse werkelijkheid van alledag en de onnavolgbare keuzes die we om ons heen zien.

SOMBER?

Nee hoor, juist niet. Juist wanneer je verwachtingen van de werkelijkheid of structuur onvolledig of onjuist blijken, moet je je kennis, ervaring en intuïtie pas echt inzetten. Dan moet je wendbaar, flexibel, creatief, realistisch zijn. Durf tonen om paden te verlaten zonder kennis van de berm. Zo leer je als professional, collega en als mens steeds beter om die dynamische wereld van nu tegemoet te treden.

Dan kunnen we burgers aan de rand beter ondersteunen, werkzame (om)wegen te zoeken en om kleine successen te koesteren. Om die dan als vliegwiel te gebruiken voor verdere stappen en soms gewoon om je rustig en veilig te voelen in die overprikkelde en altijd aan staande omgeving.

Creatief zijn, betrokkenheid en durf tonen als structuren niet afdoende blijken, blijft een zinvolle en mooie opgave ook voor jaarcijfer 2024. Misschien wel een vernieuwend jaar voor velen als dat zou kunnen. Dat streven laten we met elkaar niet los in ‘de planvorming’ voor de tijd die voor ons ligt. Dat moeten we ook zeker vasthouden als organisatie en als samenleving. Want dat hebben we nodig.

HAN KREMERS

DIRECTEUR-BESTUURDER
SMO VERDIHUIS

WINTEROPVANG PITSTOP DIRECT AL WEER VOL

De Winteropvang in de Pitstop zat direct vanaf de openstelling op 1 november vol. In die periode kwam de buitentemperatuur voor het eerst deze winter onder min twee graden en dan is iedereen die zich aanmeldt welkom. Er zijn tien plekken beschikbaar en die zijn eventueel uit te breiden naar 16. Het zijn voornamelijk (mannelijke) arbeidsmigranten en mensen die door middelengebruik hun woning en leven zijn kwijt geraakt.

De ‘overnachters’ komen via uiteenlopende manieren naar de Pitstop. Soms als ze door onderkoeling van straat gehaald zijn door de ambulance of de politie, via Barka of via de tamtam. Soms krijgt het Pitstop team een telefoontje van de buurt of een andere organisatie. In dat geval loopt de intake via crisisopvang. Hanneke Coenen, medewerkster van de Pitstop, vertelt dat de huisvesting in de Pitstop dit jaar anders ingeregeld is dan voorgaande jaren. Toen werden de

mensen ondergebracht in de kantoorruimtes, waardoor veel andere activiteiten noodgedwongen stil vielen. Nu is aan de linkerkant een soort tijdelijke aanbouw/inbouw slaapzaal met nooddouches gebouwd. Hier staan de stapelbedden. “De ruimte is gebouwd door Kees Kocken, onze timmerman. We zijn echt heel blij met zijn werk.” Zodra de overnachters op zijn en klaar met het ontbijt, gaat de slaapzaal op slot om te voorkomen dat ze ongemerkt weer hun bed

inkruipen of lotgenoten uitnodigen, waardoor de slaapzaal een soort hangplek zou kunnen worden. “Zoals het nu gaat, valt het eigenlijk niet op dat we extra slaapruijnte hebben. De andere activiteiten gaan gewoon door.”

HANDHAVEN

Het Pitstop team wil vooral dat het Pakketpunt geen last ondervindt. Mensen uit de buurt komen hun postpakketjes halen en brengen en dat moet in een rustige, plezierige sfeer kunnen. Dat lukt op deze manier aardig. Hanneke en collega Stefanie Nederkoorn hebben vorig jaar al meegedraaid in de winteropvang, de andere teamleden, ervaringsdeskundigen, vrijwilligers en stagiairs, doen dit voor het eerst. Voor zorg en veiligheid zijn er altijd minimaal twee medewerkers aanwezig voor de winteropvang. Het team gebruikt de ervaring van vorig jaar. “We handhaven onze regels strenger. We zeggen dat we de slaapruijnte tussen 09.00 uur en 17.00 uur afsluiten en dat doen we dus ook. Verder is het heel fijn dat we onze kantoor- en activiteitenruimte kunnen blijven gebruiken. Het keukenteam schakelt de mensen regelmatig in voor klusjes. We zien dat we mensen die anders op straat moeten leven echt helpen met de winteropvang en de Pitstop. Volgend jaar willen we er weer staan!”

SMO Verdihuis wil meer doen aan forensische opvang

SMO Verdihuis is door Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) gekozen om een beperkt aantal van hun uitstromende cliënten te ondersteunen bij terugkeer in de samenleving. “We gaan Beschermd Wonen en Ambulante Zorg bieden maar geen klinische zorg. Over hoe, hoe veel, waar en wanneer gaan we eerst nog met betrokkenen rond tafel” vertelt SMO-directeur Han Kremers.

Forensische zorg is onderdeel van een (voorwaardelijke) straf of maatregel. Deze zorg bestaat uit geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijk gehandicaptenzorg. Het is meestal de rechter die forensische zorg oplegt als onderdeel van een straf en/of maatregel. De mensen die een strafbaar feit hebben gepleegd, hebben meestal een psychische/psychiatrische stoornis of een verstandelijke beperking. Forensische zorg beweegt zich dus op het snijvlak van het strafrecht en van de zorg. Het doel is om herhaling of terugval te voorkomen door de cliënten te behandelen en te begeleiden op weg naar een functionele plek in de maatschappij. Tegelijk wil deze vorm van begeleiding en opvang de maatschappelijke veiligheid vergroten.

DJI koopt landelijk bij ruim 200 aanbieders verschillende vormen van forensische zorg in.

BESCHERMD WONEN

De ondersteuning die SMO Verdihuis wil gaan bieden, bestaat uit Beschermd Wonen en Ambulante zorg. De eerste is een vorm van (kleinschalig) wonen waarbij begeleiding en ondersteuning op maat worden geboden. Bij ambulante zorg is er geen sprake van verblijf. Het gaat om behandeling, begeleiding en dagbesteding. De cliënten komen vanuit de eigen woon- en werkomgeving naar de hulpverlener toe. Het is ook mogelijk dat de hulpverlener de cliënt in diens omgeving bezoekt. Met beide vormen van begeleiding heeft SMO Verdihuis veel ervaring. Waar nodig krijgen de hulpverleners bijscholing om optimaal voorbereid te zijn op deze vorm van ondersteuning. Zorg bij eventuele psychische en of verslavingsproblemen is de taak van ketenpartners met wie nauw wordt samengewerkt. “Doen we dit niet als samenleving, dan laten we veel mensen in de steek die zonder ondersteuning of hulp zo maar opnieuw in de fout kunnen gaan. Met alle gevolgen van dien.”

ETHOS-TELLING ONTDEKT VEEL ONGEZEIENE (JONGE) DAK- OF THUISLOZEN

“Toch wel schrik.” Dat is wat Han Kremers, directeur maatschappelijke opvang SMO Verdihuis, merkte in het werkveld als reactie op de cijfers van de eerste ETHOS-telling van dak- of thuisloze mensen in Noordoost-Brabant. Met 367 volwassenen en 123 kinderen waren dat er fors meer dan de gebruikelijke cijfers van het CBS en van de Gemeentelijke Monitoring Sociaal Domein aangaven. Het onverwacht grote aantal ongeziene dak- en thuislozen kwam in beeld door ook te tellen bij organisaties die zich niet specifiek richten op deze problematiek.

Het exacte aantal was voor Kremers wel nieuw, maar uit de dagelijkse praktijk bij SMO Verdihuis, hadden hij en zijn medewerkers al veel langer de indruk dat de CBS-cijfers slechts het topje van de ijsberg telden. De telling van 16 mei gaf een zeer divers beeld van de aard en omvang van de groep dak- en thuisloze mensen. Het gebruikelijke idee van de verwarde of verslaafde man van middelbare leeftijd dekt de lading totaal niet meer. Al komen psychiatrische en of verslavingsproblemen nog steeds bij ruim 40 procent van de betrokkenen voor. Bijna een derde van de getelde volwassenen is vrouw. Kinderen en jongeren vormen bij elkaar ruim 40 procent van de getelde dak- en thuisloze personen. Bovendien leeft de meerderheid niet op straat of in de opvang, maar bij vrienden, familie, in een auto, garage of in een stacaravan. Veel van die plekken zijn onvolwaardig als huisvesting. Ruim 68 procent

van de volwassen dak- en thuisloze personen heeft de Nederlandse nationaliteit. Verder telden de onderzoekers 23 andere nationaliteiten. Woon-situaties kunnen bovendien snel en onverwacht veranderen. Dat alles kwam aan het licht bij de telling bij 35 organisaties, waaronder buurtteams, (school)maatschappelijk werk, jeugdhulpverlening, de Nederlandse Spoorwegen, woningcorporaties, penitentiaire inrichtingen en ziekenhuizen.

BASIS VOOR BELEID

Een helder, betrouwbaar en vergelijkbaar beeld van de problematiek is basis voor de gemeentelijke beleidsmakers in de regio. Ook daar twijfelde men ook al aan de bekende cijfers en dus aan de effectiviteit van hun bestaande preventie- en opvangbeleid. Zij roepen alle andere gemeenten in Nederland op om ook deze grondigere ETHOS-telmethode op lande-

lijk niveau toe te gaan passen. Onlangs werd bekend dat 55 gemeenten zich inderdaad aangemeld hebben voor de tweede ronde van de ETHOS telling, die in het voorjaar van 2024 wordt uitgevoerd. Zo ontstaat er stap voor stap een soort nulmeting, die als solide startpunt voor beleid kan dienen.

MAAR WELK BELEID?

Han Kremers wijst er op dat campings en bedrijfjes met caravans in de achtertuin nog niet in de telling zitten. “De vraag dringt zich nu onontkoombaar op wat we met deze veel betrouwbaardere cijfers gaan doen. Bijvoorbeeld bij het voorkomen of beter opvangen van kinderen in de maatschappelijke opvang. Wij gebruiken voor hen de Veerkrachtmethodiek, maar voor veel andere kinderen gebeurt veel te weinig. Er wordt in ieder geval nauwelijks op ingezet.” Tegelijk ligt de bureaucratie op de loer. Er zijn veel partijen bij betrokken. “Als je niet oppast, beland je zo maar in een kluwen van betrokken, maar ongecoördineerde initiatieven. We moeten nieuw beleid vooral gezamenlijk en gecoördineerd gaan oppakken. Dat begint met kostenefficiënte woonbegeleiding. Grijp tijdig in met begeleiders. Dan kun je 90-95 procent van de ellende voorkomen. We mogen deze boot niet missen, vind ik.”

GEMEENTE OSS EN SMO VERDIHUIS STEMMEN AF

EFFICIËNTERE OPVANG DOOR HELDERE PRODUCTBESCHRIJVINGEN

Natuurlijk, de gemeente Oss en zorgaanbieder SMO Verdihuis maken al jaren afspraken over maatschappelijke opvang. Maar wat valt daar nu eigenlijk precies wel en niet onder? Door transformatieopgaven en de blik op 'Wonen Eerst' is het wenselijk om de verschillende 'producten/diensten' eens helder te omschrijven en van een goed omschreven doel te voorzien op basis van de beleidskeuzes voor de komende jaren. Zo kan SMO Verdihuis zijn dienstverlening op maat afstemmen op de precieze vraag van gemeente, samenleving en cliënt. Komende tijd werken de gemeente Oss en SMO Verdihuis samen aan het vastleggen van de productomschrijvingen.

Wat bedoelen we nu eigenlijk precies als we praten over crisisopvang, nachtopvang, ambulante zorg, trajecten of preventieve woonbegeleiding? Dat gaat verder dan een kernachtige opsomming van activiteiten en het bepalen van de plek waar de producten aangeboden worden. Als je deze vormen van begeleiding en opvang wilt bieden of inkopen, dan vraagt dat bijvoorbeeld ook professioneel opgeleide medewerkers, tijden waarop zij de cliënten spreken (een uurtje per dag of 24 uur per dag, zeven dagen lang) en inzicht in hoeveel en soort plekken die er nodig zijn. Dat kun je randvoorwaarden noemen. Dit volledige overzicht is nodig, zodat je als gemeente weet wat je precies vraagt als je crisisopvang inkoopt. Dat je weet dat dat meer is dan bad, bed en brood bijvoorbeeld. De nieuwe productbeschrijvingen gaan dus duidelijk maken wat er nodig is om deze producten/diensten te kunnen leveren. Met deze omschrijvingen kun je dan het plan van aanpak een solide budget onderbouwing bieden. Ook leveren de inspanningen van alle partijen zo het best denkbare rendement op.

HELDER EN CONCREET

De wens om dit nu eens helder en concreet te omschrijven, speelt al langer. De laatste maanden is het proces in een stroomversnelling gekomen. Uitgangspunten zijn dat een verblijf in de maatschappelijke opvang zo kort mogelijk moet zijn en alleen dan als er echt geen alternatief meer is. Dat kan betekenen dat bijvoorbeeld het aantal crisisopvangplaatsen kleiner kan worden. Het doel is om rond de zomer van 2024 het overzicht klaar te hebben, zodat het in januari 2025 in gebruik genomen kan worden. De concepten gaan de komende tijd in constructief overleg heen en weer tussen gemeente en SMO Verdihuis.

STREVEN NAAR NUL

Het streven van de overheid is om in 2030 op nul dak/thuislozen in onze regio uit te komen. De nieuwe ETHOS telling van het aantal dak/thuisloze medeburgers is hier een welkome eerste beeldvorming voor. Daar bleek helaas wel uit dat er beduidend meer mensen met deze problemen te maken hebben dan het landelijke CBS

inschatte. SMO Verdihuis verwachtte dat al, gebaseerd op het aantal aanmeldingen 'aan de voordeur'. Bij de ambitie om het dak/thuislozen terug te dringen, komt ook preventie steeds meer in beeld. Dat voorkomt dat mensen zonder vaste woon/verblijfplaats komen te zitten en opvang nodig hebben. Wat veel persoonlijke ellende voorkomt, maar ook kostenefficiënter is. Daarnaast is een goede samenwerking met woningcorporaties noodzakelijk.

PITTIGE OPGAVE

Daarnaast is ook het concept van Wonen Eerst (Housing First) in opkomst. Dat wil zeggen dat ervaring in het buitenland heeft geleerd dat mensen in een individuele woonsituatie beter in staat zijn hun problemen aan te pakken dan mensen in een collectieve voorziening als crisisopvang. Waarbij natuurlijk het huidige woningtekort een levensgrote beer op de weg is. De productbeschrijvingen moeten realistisch zijn om een helder aanbod te kunnen bieden. Dat is een pittige opgave voor partijen, maar je kunt dit niet achterwege laten met het risico dat vraag

Basisteam Maashorst/Meijerijstad weet zich in beeld in regio

Het is een stille, grijze novemberochtend als Esther van der Drift, Trajectbegeleidster bij het Basisteam Maashorst/Meijerijstad de deur open doet van het SMO Verdihuispand Molenstraat in Veghel. Zij gaat de Primaverdi meer vertellen over wat het Regioteam zoal doet aan opvang in deze regio. “Kom binnen, kon je het makkelijk vinden?”

Het Regioteam werkt in de Meijerijstad, Maashorst en Boekel. In Meijerijstad leveren de medewerkers kleinschalige opvang, acute opvang in de Kolonel Johnsonstraat en WMO in de Molenstraat. Daarnaast is er ambulante woonbegeleiding voor mensen die zelfstandig wonen, maar wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken. In gemeente Maashorst bieden zij kleinschalige opvang in de Rozebekerstraat, actieve woonbegeleiding aan de Aldetiendstraat en ambulante begeleiding. Voor moeder/kind opvang wordt

gezocht naar een nieuw pand. “Onze cliënten komen zowel uit de regio Oss als uit de regio Den Bosch. Bij Meijerijstad lopen de aanmeldingen via de gemeente, bij Uden/Oss gaat dat via de Centrale Intake. Ons Basisteam heeft dus te maken met twee stromen cliënten met hier en daar verschillende regelgevingen en procedures.”

DOORPAKKEN

Dan schuift ook collega

Trajectbegeleidster Marga van Schijndel aan en samen beschrijven zij wat de werkstijl is van het Basisteam. “Wij pakken graag door in de begeleiding, zowel naar de cliënt als naar instanties en ketenpartners, zijn standvastig en kleuren als het moet ook wel buiten de lijntjes om iemand te begeleiden. We gaan de begeleiding echt wel in gang zetten voor deze cliënt, dat is onze instelling.” →

Kolonel Johnsonstraat

in welke situatie nodig is. De contacten met de omwonenden zijn over het algemeen goed. "Zeg nooit nooit, maar er is over het algemeen weinig overlast. Zelf letten we erop dat de buitenkant van onze panden er netjes uit ziet. Het gras gemaaid, de gordijnen overdag open, geen fietsen tegen de gevel of rommel op de grond. Dat geeft gewoon een goeie eerste indruk. En onze begeleiders als Richie op de Aldetiendstraat, houden hier een oogje in het zeil."

IN BEELD

Marga en Esther zien dat de teamleden de hulpvraag graag daadkrachtig oppakken, krachtgericht werken en met respect voor de persoon zelf. "We leven ons in in de situatie van de cliënt of die van de gemeente of ketenpartner en voegen daar onze eigen kennis en ervaring aan toe. Wij zijn bij de partijen in beeld als een partner met duidelijke toegevoegde waarde."

SAMENWERKEN

Het Basisteam werkt nauw samen met gemeentes, maatschappelijk werk, jeugdzorg, GGZ, verslavingszorg, Ons Welzijn, wijkagenten, reclassering en andere organisaties. Net wat

Basisteam Maashorst Meijerijstad.

Van links naar rechts staand: Evelien, Ramon, Ritchie, Patrick, Esther, Marga en Sannien.

Van links naar rechts zittend: Wendy, Arco, Britt en Miriam.

SMO Verdihuis in het kort

STICHTING MAATSCHAPPELIJKE OPVANG VERDIHUIS

Kardinaal de Jongstraat 17
5348 BG Oss
Tel: 0412 636251
E-mail: info@verdihuis.nl
Website: www.verdihuis.nl

MELD- EN ADVIESPUNT ZORG EN OVERLAST NOORD OOST BRABANT

Tel: 085-0203451
Website: www.meldpuntbno.nl

MAATSCHAPPELIJKE OPVANG: NACHTOPVANG

Bed-bad-brood voorziening. Acute opvang voor mensen die (tijdelijk) geen huisvesting hebben.

CRISISOPVANG

Acute opvang in een 24 uurvoorziening voor mensen die (tijdelijk) geen huisvesting hebben en/of niet in staat zijn zelfstandig een huishouding te voeren en met begeleiding een traject uitzetten om weer stappen te maken.

KORTDURENDE OPVANG

Opvang voor moeders/vaders met kinderen en mensen die doorstromen vanuit de crisisopvang, in groepswoningen van SMO Verdihuis waarin we werken aan het traject met veelal het doel om zelfstandig te wonen.

BESCHERMD WONEN (WLZ, WMO, FORENSISCHE ZORG)

Huisvesting en begeleiding aan mensen met een chronische, psychiatrische aandoening en/of verslavingsproblematiek, waarvoor een beschermde woonomgeving met 24 uur zorg en toezicht noodzakelijk is.

BEGELEID WONEN

Agogische en financiële begeleiding aan kwetsbare individuen en gezinnen met problemen op meerdere leefgebieden. We geven de begeleiding in gehuurde woningen in de regio en richten ons op weer zelfstandig wonen en leven.

AMBULANTE WOONBEGELEIDING

Agogische en financiële begeleiding aan kwetsbare individuen en gezinnen met problemen op meerdere leefgebieden. We begeleiden in de eigen thuishouding en richten ons op weer zelfstandig wonen en leven.

PREVENTIEVE WOONBEGELEIDING

Agogische en financiële begeleiding in de thuishouding, in opdracht van de woningcorporatie. Doel is het verbeteren van de woonsituatie.

TIME-OUT VOORZIENING

Een tijdelijke woonplek (max.12 weken), waar mensen uit een geëscaleerde situatie geplaatst kunnen worden en tijdelijke begeleiding en ondersteuning krijgen. Aanmelding gaat via Regioteam Oss. Duidelijk uitstroomperspectief is een voorwaarde voor plaatsing.

PITSTOP (INDUSTRIELAAN OSS)

Een ontmoetingslocatie van SMO Verdihuis waar we dagbesteding en herstel ondersteunende zorg bieden in samenwerking met diverse externe partners zoals de Straatdokter en stichting Barka.

We streven naar een integrale aanpak en naar samenwerkingsverbanden gemeenten, Novadic-Kentron, GGD, GGZ Oost-Brabant, ONS Welzijn, RMC Radius, de Sociale Wijkteams en diverse woningcorporaties in Brabant Noordoost.

Het Verdihuis en De Primaverdi zijn ook bereikbaar via facebook en X. Klik op het facebook, X of Linked symbool en laat ons weten wat u bezig houdt.

Aanmelden voor digitale toezending Primaverdi
cvanbrakel@verdihuis.nl
tel: 0412 636251

CONTACT

Meldpunt
Kardinaal de Jongstraat 17,
5348 BG Oss
Tel: 0412 636251
info@verdihuis.nl
www.verdihuis.nl
Youtube: bit.ly/1R6vy0a

COLOFON

Primaverdi is een uitgave van SMO Verdihuis. Redactie: Han Kremers (SMO Verdihuis) en Haks Walburgh Schmidt. www.tekstburgh.nl Foto's: Bert van Berkum (SMO Verdihuis) Vormgeving en stockfoto's: Frans Kuijff, Berghem

Tel: (0412) 63 62 51,
info@verdihuis.nl
Internet: www.verdihuis.nl